

การศึกษารูปแบบการจัดบริการที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน

บุษกร แสงแก้ว

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการดำเนินงานการจัดบริการสุขภาพที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน (Youth Friendly Health Services : YFHS) และศึกษาปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินงานของโรงพยาบาลตามองค์ประกอบของมาตรฐานบริการสุขภาพที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน ฉบับบูรณาการ การศึกษานี้แบ่งเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 เป็นการศึกษาโดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิจากการถอดบทเรียนการดำเนินงานจัดบริการที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชนของผู้รับผิดชอบงานวัยรุ่นจากโรงพยาบาล 9 แห่ง ศูนย์อนามัย 3 แห่ง สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ 1 แห่งและโรงเรียน 1 แห่ง พบว่า รูปแบบการจัดบริการสุขภาพที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน (Youth Friendly Health Services : YFHS) คือการเชื่อมโยงการดำเนินงานในรูปแบบส่งต่อบริการสุขภาพระหว่างคลินิกวัยรุ่นของโรงพยาบาลและโรงเรียน โดยมีการประสานงานระหว่างเครือข่าย ได้แก่ ครูและนักเรียนแกนนำของโรงเรียนในพื้นที่ รวมทั้งการส่งต่อบริการสุขภาพระหว่างคลินิกวัยรุ่นกับชุมชน โดยผ่านการดำเนินงานบริการสุขภาพของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพสต) และการส่งต่อบริการสุขภาพจากหน่วยงานภายนอก/เอกชน และ NGO

สำหรับปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินงานของโรงพยาบาลตามองค์ประกอบของมาตรฐานบริการสุขภาพที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน จากการสำรวจความคิดเห็นของผู้ที่รับผิดชอบงาน YFHS ของโรงพยาบาลที่มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องจำนวน 74 คน พบว่า ในภาพรวมผู้ตอบแบบสำรวจเห็นด้วยอยู่ในระดับมากทุกองค์ประกอบ ($\bar{X}=3.94$) เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบพบว่า องค์ประกอบที่ 3 บริการที่ครอบคลุมความต้องการของกลุ่มเป้าหมายมีค่าคะแนนความคิดเห็นอยู่ในระดับสูงที่สุด ($\bar{X}=4.04$) รองลงมาคือ องค์ประกอบที่ 1 การบริหารจัดการ ($\bar{X}=3.99$) องค์ประกอบที่ 4 ระบบบริการที่มีประสิทธิภาพและเป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน ($\bar{X}=3.94$) และองค์ประกอบที่ 2 การเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายและการสร้างความต้องการในการใช้บริการ ($\bar{X}=3.79$) ตามลำดับ ผลการศึกษาสะท้อนถึงมาตรฐานบริการสุขภาพที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชนเป็นปัจจัยความสำเร็จในการจัดบริการคลินิกวัยรุ่นภายในโรงพยาบาลที่มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และบริการที่ครอบคลุมความต้องการของกลุ่มเป้าหมายเป็นปัจจัยความสำเร็จที่ผู้ปฏิบัติงานด้วยมากที่สุด โดยที่โรงพยาบาลมีบริการวางแผนครอบครัวและการคุมกำเนิด ($\bar{X}=4.62$) และการให้ปรึกษาทางเลือกแก่วัยรุ่นและเยาวชน ($\bar{X}=4.01$)

คำสำคัญ (Key word) การจัดบริการที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน (Youth Friendly Health Services)

The Study of Youth Friendly Health Services Model

Abstract

The purposes of this study were to study the service model and the successfully factors appropriated to the Youth Friendly Health Services (YFHS) according to the health provider's aspects under the YFHS Standard Criteria. The study had used the secondary data the lesson learning recruited from 14 sectors involved 9 hospitals, 3 Health promotion Regional Centers, 1 District Health Center and 1 school. The finding revealed that YFHS operation should had referral system between YFHS clinic, school and community. Such system, YFHS is the center and have network in schools and communities.

On the survey of the opinion among 74 health-care providers working at the hospital had agreed at highest level of $\bar{X}=3.94$ for this standard criteria. Considering in 4 components, it could be defined that comprehensive services was the highest score of $\bar{X}=4.04$, the second level score of $\bar{X}=3.99$ was administrative component, the third level score of $\bar{X}=3.94$ was the effective and friendly service and the last one of $\bar{X}=3.79$ was the target approached and responded on adolescence's need. The finding of this study indicated that YFHS Standard is the major key factor for the success of providing reproductive health services for the youths. In addition, the family planning and options counseling are the successfully factor for comprehensive services.

Key word: Youth Friendly Health Services

บทนำ

บริการสุขภาพที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน (Youth Friendly Health Services: YFHS) เป็นนโยบายระดับชาติ เนื่องจากการจัดบริการสุขภาพที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชนเป็นหนึ่งในมาตรการการดำเนินงานตามนโยบายการดำเนินงานตามนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนานามัยการเจริญพันธุ์แห่งชาติฉบับที่ 1 (พ.ศ.2553-2557) และเป็นมาตรการหลักเพื่อปรับปรุงสุขภาพทางเพศและอนามัยการเจริญพันธุ์ของวัยรุ่น นอกจากนโยบายที่ส่งเสริมให้วัยรุ่นมีพฤติกรรมอนามัยการเจริญพันธุ์ที่เหมาะสมแล้ว กรมอนามัยได้มีการพัฒนาองค์ความรู้ที่สำคัญ ได้แก่ มาตรฐานบริการสุขภาพที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน (Youth Friendly Health Services : YFHS) และแบบประเมินตนเอง รวมทั้งจัดอบรมการให้บริการ

ที่เป็นมิตรกับวัยรุ่นและเยาวชนให้กับแพทย์และพยาบาลจากโรงพยาบาลในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขทั่วประเทศ มีกิจกรรมนิเทศติดตาม สนับสนุนสื่อสิ่งพิมพ์ และจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อเป็นแนวทางการดำเนินงานจัดบริการสุขภาพสำหรับวัยรุ่นอย่างมีคุณภาพ ทำให้มีความก้าวหน้าชัดเจนในการจัด “คลินิกวัยรุ่น” ในโรงพยาบาลต่างๆ ให้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ กรมอนามัยมีการพัฒนาระบบการประเมินและรับรองการดำเนินงานโดยผ่านเกณฑ์มาตรฐานฯ ดังกล่าว

จากการศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานคลินิกวัยรุ่นในประเทศไทยในระยะแรก พบว่าปัจจัยที่เอื้อให้โรงพยาบาลมีการดำเนินการคลินิกวัยรุ่นที่สำคัญ คือ การมีนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ และการดำเนินงานในรูปแบบคณะทำงานภายในโรงพยาบาล มีบริการข้อมูลความรู้และการให้การปรึกษา ซึ่งเป็นบริการพื้นฐานของทุกโรงพยาบาล แต่การดูแลต่อเนื่อง การส่งต่อ สถานที่ให้บริการและการให้บริการนอกเวลา ยังเป็นประเด็นที่ต้องมีการพัฒนาต่อไป (ประกายดาว พรหมประพัฒน์และคณะ, 2555) การประเมินผลการดำเนินงานในภาพรวมของสี่องค์ประกอบของโรงพยาบาลตามมาตรฐาน YFHS ในช่วงปี พ.ศ. 2555-2557 พบว่า โรงพยาบาลขนาดใหญ่ มีการดำเนินงานอยู่ในระดับดีและระดับปานกลางร้อยละ 40 และร้อยละ 60 ตามลำดับและโรงพยาบาลขนาดเล็กมีการดำเนินงานอยู่ในระดับดีและระดับปานกลางร้อยละ 65.8 และร้อยละ 34.2 ตามลำดับ ส่วนในภาพรวมของโรงพยาบาลทั้งหมด มีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยความสำเร็จของการดำเนินงานของโรงพยาบาลขนาดใหญ่ คือ การเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย การประชาสัมพันธ์หลากหลายช่องทาง และการจัดบริการเชิงรับเชิงรุกที่สอดคล้องกับความต้องการของวัยรุ่นและเยาวชน ส่วนปัจจัยความสำเร็จของโรงพยาบาลขนาดเล็ก ได้แก่ การบริหารจัดการในประเด็นผู้บริหารให้การสนับสนุน (พัชรินทร์ กลสิบุตร, 2557) ซึ่งเป็นผลการศึกษาที่เกี่ยวกับการดำเนินงานจัดบริการสุขภาพที่เป็นมิตรที่ผ่านมา ในช่วงแรกของการดำเนินงานตามมาตรฐานบริการสุขภาพที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชนในภาพรวมเท่านั้น แต่ยังไม่ทราบถึงแนวทางการบริหารจัดการภายในโรงพยาบาล และการดำเนินงานตามองค์ประกอบตามมาตรฐาน YFHS ในระดับผู้รับผิดชอบหลักการจัดบริการสุขภาพที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน แต่ยังไม่ทราบถึงรูปแบบการจัดการบริการสุขภาพที่เป็นมิตรและเยาวชนที่มีการเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้อง และการดำเนินงานตามองค์ประกอบตามมาตรฐาน YFHS ในระดับผู้รับผิดชอบหลักในการจัดบริการสุขภาพที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน ในการศึกษาครั้งนี้แบ่งเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาจากข้อมูลจากการสรุปบทเรียนการดำเนินงานการจัดบริการสุขภาพที่เป็นมิตรตามมาตรฐาน YFHS (ฉบับบูรณาการ) และระยะที่ 2 จากการสำรวจความคิดเห็นของผู้รับผิดชอบหลักในการจัดบริการสุขภาพที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชนถึงปัจจัยความสำเร็จตามองค์ประกอบของมาตรฐาน YFHS (ฉบับบูรณาการ)

วัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์การศึกษาระยะที่ 1

ศึกษารูปแบบการดำเนินงานการจัดบริการสุขภาพที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน ปัจจัยความสำเร็จและปัญหาอุปสรรค

วัตถุประสงค์การศึกษาครั้งที่ 2

ศึกษาปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินงานของโรงพยาบาลตามองค์ประกอบของมาตรฐานบริการสุขภาพที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน ฉบับบูรณาการ

วิธีการศึกษา/ขอบเขตงาน

การศึกษานี้แบ่งเป็นสองระยะ คือ

ระยะที่หนึ่ง เป็นการศึกษาข้อมูลทุติยภูมิ จากการถอดบทเรียนการดำเนินงานจัดบริการที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน (Youth Friendly Health Services : YFHS) ซึ่งเป็นข้อมูลที่รวบรวมด้วยแบบสอบถามปลายเปิดในประเด็นระบบบริการจัดการ Youth Friendly Health Services : YFHS ปัญหาอุปสรรค แนวทางแก้ไขปัญหา รวมทั้งปัจจัยที่ทำให้ประสบความสำเร็จจากประสบการณ์ผู้ทำงานในส่วนของโรงพยาบาล 9 แห่ง ศูนย์อนามัย 3 แห่ง สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ 1 แห่งและโรงเรียน 1 แห่ง โดยผู้วิจัยนำข้อมูลดังกล่าว มาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำมาสังเคราะห์ให้เห็นถึงรูปแบบความเชื่อมโยงของหน่วยงานต่างๆกับบริการสุขภาพที่เป็นมิตรในโรงพยาบาล

ระยะที่สอง เป็นการสำรวจความคิดเห็นของผู้รับผิดชอบงานบริการสุขภาพวัยรุ่นของโรงพยาบาลที่มีการดำเนินงานตามมาตรฐานบริการสุขภาพที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน และได้รับการเยี่ยมชมส่งเสริมพลังเพื่อการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยความสำเร็จการดำเนินงานจัดบริการสุขภาพที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเป็นมิตรตามองค์ประกอบของมาตรฐานฯ ผู้ตอบแบบสำรวจในการศึกษานี้มีจำนวน 74 คน จาก 59 โรงพยาบาลตามคุณสมบัติดังกล่าว แบบสอบถามที่ใช้ในการสำรวจได้ทดสอบหาความเชื่อมั่นโดยคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ของแบบสอบถามตอนคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยความสำเร็จในการจัดบริการตามองค์ประกอบของมาตรฐานบริการสุขภาพที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน และความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับความสำคัญของการพัฒนาการจัดบริการสุขภาพที่เป็นมิตรของโรงพยาบาล เท่ากับ .912 และ .893 ตามลำดับ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ค่าเฉลี่ย/ร้อยละ (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) โดยกำหนดเกณฑ์เฉลี่ย ในความหมายของการประเมินค่าระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จในการจัดบริการสุขภาพที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน ดังนี้

- 4.21 - 5.00 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด
- 3.41 - 4.20 หมายถึง เห็นด้วยมาก
- 2.61 - 3.40 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง
- 1.81 - 2.60 หมายถึง เห็นด้วยน้อย
- 1.00 - 1.80 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

ผลการศึกษา

ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ระยะที่ 1 ศึกษารูปแบบการดำเนินงานการจัดบริการสุขภาพที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน ปัจจัยความสำเร็จและปัญหาอุปสรรค

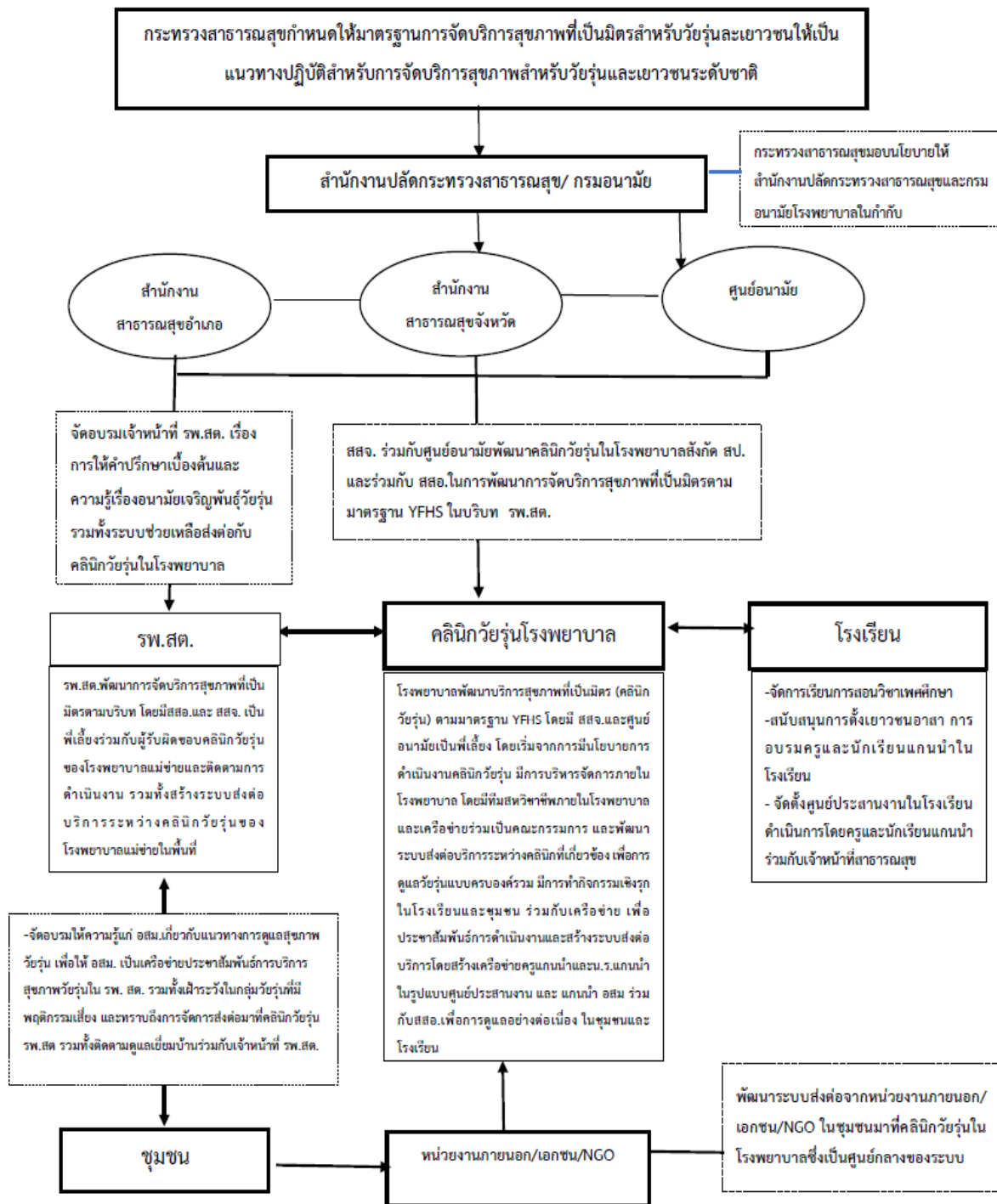
1.1 รูปแบบการดำเนินงานการจัดบริการสุขภาพที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทุติยภูมิจากสรุปบทเรียนการดำเนินงานจัดบริการที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน พบว่า การเริ่มต้นในการพัฒนาการจัดบริการสุขภาพที่เป็นมิตรเริ่มจากการมีส่วนร่วมในระดับนโยบายของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด และสาธารณสุขอำเภอ รวมทั้งศูนย์อนามัยที่ทำหน้าที่พัฒนาการจัดระบบบริการสุขภาพที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชนหรือคลินิกวัยรุ่น ซึ่งการพัฒนาดังกล่าวเป็นไปตามมาตรฐานบริการสุขภาพที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน และมีการประเมิน นิเทศติดตามการดำเนินงานร่วมกับทางสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด

รูปแบบการดำเนินงานจัดบริการสุขภาพหรือคลินิกวัยรุ่นภายในโรงพยาบาลมีลักษณะมีการประสานการทำงานของสหวิชาชีพ โดยมีคณะกรรมการประกอบด้วยทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กลุ่มงานเวชกรรมสังคม กลุ่มงาน OPD กลุ่มงานสูติกรรม กลุ่มงานนิติเวชศึกษา กลุ่มงานจิตเวช ฯลฯ และมีระบบการประสานงานส่งต่อระหว่างคลินิกวัยรุ่นและคลินิกอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น ER, WARD, ANC, PP/คลินิกเด็กทันตกรรม ดูแลให้บริการวัยรุ่นร่วมกันตามบริบทของตนเอง และส่งต่อบริการในรายที่มีปัญหาซับซ้อนที่ต้องการทีมสหวิชาชีพร่วมให้การดูแล

นอกจากรูปแบบการจัดบริการที่มีการประสานงานภายในคลินิกบริการภายในโรงพยาบาลแล้ว การประสานงานกับเครือข่ายในโรงเรียนและชุมชน ในรูปแบบการให้บริการเชิงรุกในรูปแบบกิจกรรมให้ความรู้ด้านอนามัยการเจริญพันธุ์ควบคู่กับความรู้ในการดูแลสุขภาพด้านอื่นๆ รวมทั้งสร้างแกนนำเครือข่ายในโรงเรียนและชุมชน ได้แก่ ครูและนักเรียนแกนนำ อสม. หรือแกนนำชุมชน ทำหน้าที่ให้การปรึกษาและช่วยเหลือเบื้องต้น โดยมีหน่วยงานที่ร่วมพัฒนาบุคคลดังกล่าว คือ รพ.สต. หน่วยงานภาครัฐที่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง โดยสร้างช่องทางหรือระบบส่งต่อวัยรุ่นที่มีปัญหาและมีแนวโน้มที่จะเกิดปัญหาสุขภาพจากพฤติกรรมเสี่ยง ให้ได้รับการดูแลจากทีมสหวิชาชีพในคลินิกวัยรุ่น และในคลินิกอื่นที่เกี่ยวข้อง

แผนภูมิแสดง รูปแบบการดำเนินงานการจัดบริการสุขภาพที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน

1.2 ปัจจัยความสำเร็จ

ปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินงานข้อมูลจากการสรุปทฤษฎีระบุว่าหน้าที่ผู้บริหารเห็นความสำคัญในการดำเนินงาน สนับสนุนการพัฒนาศักยภาพบุคลากรและการพัฒนาให้ความรู้ในชุมชนต่อเนื่อง การทำงานเป็นทีมสหสาขาวิชาชีพภายในโรงพยาบาลและการมีส่วนร่วมของชุมชน โรงเรียน ครู วิทยุและผู้ปกครอง รวมทั้งมีการทำงานเป็นทีมร่วมกันกับภาคีเครือข่ายอย่างเข้มแข็ง มีการบูรณาการงานระหว่างหน่วยงานและการสนับสนุนทรัพยากรจากหลายภาคส่วนอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้การมีมาตรฐาน YFHS ทำให้มีแนวทางการดำเนินงานมีความชัดเจนและสะดวกในการทำงาน รวมทั้งมีการสรุปผลความก้าวหน้าการดำเนินงานให้ผู้บริหารรับทราบทุกปี รวมทั้งความมุ่งมั่นตั้งใจและความศรัทธาในงาน ผู้รับผิดชอบงาน YFHS ของ เพื่อผลประโยชน์ของวัยรุ่นและผู้ปกครองมีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงาน

1.3 ปัญหาอุปสรรค

ปัญหาอุปสรรคส่วนใหญ่เกิดจากการมีบุคลากรไม่เพียงพอ และมีปริมาณงานประจำที่มากทำให้ใช้เวลาในการให้บริการวัยรุ่นไม่เพียงพอ การขาดความพร้อมด้านสถานที่และอุปกรณ์ โรงพยาบาลแต่ละแห่งพยายามที่จะแก้ปัญหาโดยหมุนเวียนเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานภายในโรงพยาบาลมาช่วยงานเชิงรับและเชิงรุก มีการใช้โทรศัพท์เพื่อนัดหมายเวลาและจัดเวรเจ้าหน้าที่ในการรับโทรศัพท์ตลอด 24 ชั่วโมง และนำเสนอผู้บริหารระดับสูง ให้ความช่วยเหลือสนับสนุนในเรื่องความไม่พร้อมของสถานที่ นอกจากนี้มีอุปสรรคในการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย และความร่วมมือของเยาวชนยังมีน้อยในการมารักษาต่อเนื่องที่โรงพยาบาลแก้ปัญหาโดยเพิ่มการประชาสัมพันธ์ เพื่อให้วัยรุ่นทราบช่องทางให้บริการ

ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ที่ 2 ศึกษาปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินงานของโรงพยาบาล ตามองค์ประกอบของมาตรฐานบริการสุขภาพที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน ฉบับบูรณาการ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้โปรแกรมทดสอบทางสถิติแล้วนำมาจัดทำตารางเพื่ออธิบายและแสดงผลของข้อมูลความคิดเห็นของผู้รับผิดชอบงานบริการสุขภาพวัยรุ่นของโรงพยาบาลที่มีการดำเนินงานตามมาตรฐานบริการสุขภาพที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน และได้รับการเยี่ยมเสริมพลังเพื่อการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับปัจจัยความสำเร็จในการจัดบริการตามมาตรฐานบริการสุขภาพที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน (Youth Friendly Health Services: YFHS) ตามองค์ประกอบของมาตรฐานฯ พบว่า

ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยความสำเร็จของการจัดบริการสุขภาพตามมาตรฐานบริการสุขภาพที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน โดยเห็นด้วยอยู่ในระดับมากทุกองค์ประกอบ ($\bar{X}=3.94$) โดยที่ค่าคะแนนความคิดเห็นอยู่ในระดับสูงที่สุด คือ องค์ประกอบที่ 3 บริการที่ครอบคลุมความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ($\bar{X}=4.04$) รองลงมาคือ องค์ประกอบที่ 1 การบริหารจัดการ ($\bar{X}=3.99$) องค์ประกอบที่ 4 ระบบบริการที่มีประสิทธิภาพและเป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน ($\bar{X}=3.94$) และองค์ประกอบที่ 2 การเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย และการสร้างความต้องการในการใช้บริการ ($\bar{X}=3.79$) ตามลำดับ ดังแสดงไว้ในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยความสำเร็จในการจัดบริการสุขภาพตามมาตรฐานบริการสุขภาพที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน (Youth Friendly Health Services: YFHS) ในภาพรวมตามองค์ประกอบ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยความสำเร็จในการจัดบริการสุขภาพที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชนรายองค์ประกอบ	คะแนนประเมิน		ระดับความคิดเห็น
	Mean	S.D.	
องค์ประกอบที่ 1. การบริหารจัดการ	3.99	.78	มาก
องค์ประกอบที่ 2 การเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย และการสร้างความต้องการในการใช้บริการ	3.79	.71	มาก
องค์ประกอบที่ 3 บริการที่ครอบคลุมความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย	4.04	.81	มาก
องค์ประกอบที่ 4 ระบบบริการที่มีประสิทธิภาพและเป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน	3.94	.76	มาก
ภาพรวม	3.94	.74	มาก

สำหรับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยความสำเร็จในการจัดบริการสุขภาพที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชนตามรายองค์ประกอบตามมาตรฐานบริการสุขภาพที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน แสดงผลไว้ในตารางที่ 2 ถึงตารางที่ 5 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยความสำเร็จในการจัดบริการตามมาตรฐานบริการสุขภาพที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน (Youth Friendly Health Services: YFHS) ตามองค์ประกอบที่ 1 การบริหารจัดการ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยความสำเร็จในการจัดบริการสุขภาพที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน	คะแนนประเมิน		ระดับความคิดเห็น
	Mean	S.D.	
-ผู้บริหารเห็นความสำคัญและมีนโยบายที่ชัดเจนในการจัดบริการที่มีมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน	4.12	.78	มาก
-โรงพยาบาลมีคณะทำงาน/คณะกรรมการในการจัดระบบบริการสุขภาพวัยรุ่นและเยาวชน เกิดจากการมีส่วนร่วมของหน่วยบริการและภาคีเครือข่าย	4.22	.71	มากที่สุด
-โรงพยาบาลมีการจัดโครงการหรือกิจกรรมที่สอดคล้องกับนโยบายเกี่ยวกับระบบบริการสุขภาพวัยรุ่นและเยาวชน	4.12	.70	มาก
-ภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในโครงการหรือกิจกรรมเกี่ยวกับระบบบริการสุขภาพวัยรุ่นและเยาวชนของโรงพยาบาล	4.16	.76	มาก

ตารางที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยความสำเร็จในการจัดบริการตามมาตรฐานบริการสุขภาพที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน (Youth Friendly Health Services: YFHS) ตามองค์ประกอบที่ 1 การบริหารจัดการ (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยความสำเร็จในการจัดบริการสุขภาพที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน	คะแนนประเมิน		ระดับความคิดเห็น
	Mean	S.D.	
-โรงพยาบาลได้รับสนับสนุนการจัดบริการสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน จากภาคีเครือข่าย	4.04	.87	มาก
-มีการรวบรวมและจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบและมีการพัฒนาระบบการจัดเก็บข้อมูลสำคัญของวัยรุ่นและเยาวชน	3.73	.83	มาก
-มีการนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์สถานการณ์อุบัติการณ์และแนวโน้มปัญหาสุขภาพวัยรุ่นและเยาวชน	3.77	.77	มาก
-มีระบบและกลไกการจัดเก็บข้อมูลผู้รับบริการวัยรุ่นและเยาวชนที่เป็นความลับ ที่ผู้รับบริการสามารถไว้วางใจได้	4.27	.73	มากที่สุด
-มีการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสรุปบทเรียนภายในหน่วยงาน และนำผลที่ได้มาพัฒนาคุณภาพการบริการ	3.54	.88	มาก
ภาพรวมของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยความสำเร็จในการจัดบริการสุขภาพที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชนด้านบริหารจัดการ	3.99	.78	มาก

จากตารางที่ 2 ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสำรวจเกี่ยวกับปัจจัยความสำเร็จในการจัดบริการตามมาตรฐานบริการสุขภาพที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน (Youth Friendly Health Services: YFHS) ตามองค์ประกอบที่ 1 การบริหารจัดการ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ค่าคะแนนของการมีระบบและกลไกการจัดเก็บข้อมูลผู้รับบริการวัยรุ่นและเยาวชนที่เป็นความลับที่ผู้รับบริการสามารถไว้วางใจได้อยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($\bar{X}=4.27$) รองลงมาคือ โรงพยาบาลมีคณะทำงาน/คณะกรรมการในการจัดระบบบริการสุขภาพวัยรุ่นและเยาวชน เกิดจากการมีส่วนร่วมของหน่วยบริการและภาคีเครือข่ายโดยมีค่าคะแนนอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($\bar{X}=4.22$) และ ภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในโครงการหรือกิจกรรมเกี่ยวกับระบบบริการสุขภาพวัยรุ่นและเยาวชนของโรงพยาบาล โดยมีค่าคะแนนอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X}= 4.16$) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยความสำเร็จในการจัดบริการตามมาตรฐานบริการสุขภาพที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน (Youth Friendly Health Services: YFHS) ตามองค์ประกอบที่ 2 การเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย และการสร้างความต้องการในการใช้บริการ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยความสำเร็จในการจัดบริการสุขภาพที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน	คะแนนประเมิน		ระดับความคิดเห็น
	Mean	S.D.	
-โรงพยาบาลมีการประชาสัมพันธ์บริการและข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพในหลากหลายช่องทาง	3.77	.73	มาก
-โรงพยาบาลมีช่องทางให้วัยรุ่นเข้าถึงบริการที่แสดงตัวและไม่แสดงตัว และสามารถเข้าถึงบริการได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว	4.09	.78	มาก
-โรงพยาบาลมีการจัดบริการสุขภาพเชิงรุกในโรงเรียน/สถานศึกษา ที่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของวัยรุ่นและเยาวชนในโรงเรียน /สถานศึกษา	3.91	.67	มาก
-โรงพยาบาลมีการจัดบริการสุขภาพวัยรุ่นและเยาวชน เชิงรุกในชุมชนที่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของแต่ละชุมชน และมีการขยายงานบริการเชิงรุก	3.72	.63	มาก
-โรงพยาบาลมีการจัดบริการเชิงรุกที่ให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง มีส่วนร่วมและเข้าถึงได้	3.46	.74	มาก
ภาพรวมของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยความสำเร็จในการจัดบริการสุขภาพที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชนด้านการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย และการสร้างความต้องการในการใช้บริการ	3.79	.71	มาก

จากตารางที่ 3 ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสำรวจเกี่ยวกับปัจจัยความสำเร็จในการจัดบริการตามมาตรฐานบริการสุขภาพที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน (Youth Friendly Health Services: YFHS) ตามองค์ประกอบที่ 2 การเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย และการสร้างความต้องการในการใช้บริการ เมื่อพิจารณาทางด้านพบว่า ค่าคะแนนของความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากทุกข้อ โดยที่ผู้ตอบแบบสำรวจเห็นด้วยในการที่โรงพยาบาลมีช่องทางให้วัยรุ่นเข้าถึงบริการที่แสดงตัวและไม่แสดงตัว และสามารถเข้าถึงบริการได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว อยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.09) รองลงมาคือ โรงพยาบาลมีการจัดบริการสุขภาพเชิงรุกในโรงเรียน/สถานศึกษา ที่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของวัยรุ่นและเยาวชนในโรงเรียน /สถานศึกษา (\bar{X} = 3.91) และโรงพยาบาลมีการประชาสัมพันธ์บริการและข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพในหลากหลายช่องทาง (\bar{X} = 3.77)

ตารางที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยความสำเร็จในการจัดบริการตามมาตรฐานบริการสุขภาพที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน (Youth Friendly Health Services: YFHS) ตามองค์ประกอบที่ 3 บริการที่ครอบคลุมความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย

ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยความสำเร็จในการจัดบริการสุขภาพที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน	คะแนนประเมิน		ระดับความคิดเห็น
	Mean	S.D.	
-โรงพยาบาลมีบริการให้ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับสุขภาพวัยรุ่นและเยาวชนที่ถูกต้อง ครบถ้วน ครอบคลุมประเด็นสำคัญและสอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย	3.93	.71	มาก
-โรงพยาบาลมีบริการให้การปรึกษาทั้งในและ/หรือนอกเวลาราชการแก่วัยรุ่นและเยาวชน รวมทั้งพ่อแม่ผู้ปกครอง	3.80	.91	มาก
-โรงพยาบาลมีการให้การปรึกษาวัยรุ่นหลายช่องทาง เช่น ทางโทรศัพท์ ไลน์ เฟสบุ๊กส่วนตัว เป็นต้น	3.97	.81	มาก
-โรงพยาบาลมีการให้การปรึกษาทางเลือกแก่วัยรุ่นและเยาวชนพร้อมครอบครัว ครอบคลุมปัญหาสุขภาพกาย สุขภาพจิตและสังคม อย่างเป็นองค์รวม	4.01	.71	มาก
-โรงพยาบาลมีบริการครบถ้วนทุกมิติ (กาย จิต สังคม) ทั้งด้านการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันรักษาพยาบาลและฟื้นฟู อย่างเป็นองค์รวมแก่วัยรุ่นและเยาวชน	3.99	.77	มาก
-โรงพยาบาลมีบริการวางแผนครอบครัว /การคุมกำเนิด โดยเฉพาะยาฝังคุมกำเนิด สำหรับวัยรุ่นและเยาวชน	4.62	.61	มากที่สุด
-โรงพยาบาลมีบริการยุติการตั้งครรภ์และ/หรือ ระบบการส่งต่อกรณียุติการตั้งครรภ์	3.81	1.1	มาก
-โรงพยาบาลมีความร่วมมือ และประสานงานกับหน่วยบริการสุขภาพ องค์กรเครือข่ายทั้งภาครัฐและเอกชน ชุมชน สถานศึกษา หน่วยงานสวัสดิการสังคมเพื่อการส่งต่อและให้การดูแลอย่างต่อเนื่อง	4.07	.82	มาก
-โรงพยาบาลมีการจัดสถานที่ให้บริการที่มีความเป็นส่วนตัว เข้าถึงง่าย และให้บริการแก่วัยรุ่นและเยาวชน โดยไม่มีการตีตรา	4.16	.83	มาก
ภาพรวมของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยความสำเร็จในการจัดบริการสุขภาพที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชนด้านบริการที่ครอบคลุมความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย	4.04	.81	มาก

จากตารางที่ 4 ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสำรวจเกี่ยวกับปัจจัยความสำเร็จในการจัดบริการตามมาตรฐานบริการสุขภาพที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน (Youth Friendly Health Services: YFHS) ตามองค์ประกอบที่ 3 บริการที่ครอบคลุมความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ผู้ตอบแบบสำรวจเห็นด้วยในการที่โรงพยาบาลมีบริการวางแผนครอบครัว / การคุมกำเนิด โดยเฉพาะ ยาฝังคุมกำเนิด สำหรับวัยรุ่นและเยาวชนอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.62$) รองลงมา คือ โรงพยาบาลมีการจัดสถานที่ให้บริการที่มีความเป็นส่วนตัวเข้าถึงง่าย และให้บริการแก่วัยรุ่นและเยาวชน โดยไม่มีการตีตรา ($\bar{X}=4.16$) และโรงพยาบาลมีความร่วมมือ และประสานงานกับหน่วยบริการสุขภาพ องค์กรเครือข่าย ทั้งภาครัฐและเอกชน ชุมชน สถานศึกษา หน่วยงานสวัสดิการสังคมเพื่อการส่งต่อและให้การดูแลอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=4.07$) ตามลำดับ

ตารางที่ 5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยความสำเร็จในการจัดบริการตามมาตรฐานบริการสุขภาพที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน (Youth Friendly Health Services: YFHS) ตามองค์ประกอบที่ 4 ระบบบริการที่มีประสิทธิภาพและเป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน

ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยความสำเร็จในการจัดบริการสุขภาพที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน	คะแนนประเมิน		ระดับความคิดเห็น
	Mean	S.D.	
-โรงพยาบาลมีระบบบริการที่สามารถลดขั้นตอนการให้บริการสุขภาพแก่วัยรุ่นและเยาวชน	4.19	.73	มาก
- มีการเชื่อมโยงส่งต่อหน่วยบริการอื่นภายในโรงพยาบาลด้วยความสะดวก และลดขั้นตอนการเข้าถึงบริการ มีการรักษาความลับและความเป็นส่วนตัวของผู้รับบริการ	4.18	.78	มาก
- โรงพยาบาลมีความพร้อมด้านสถานที่และอุปกรณ์เพียงพอต่อการบริการสุขภาพแก่วัยรุ่นและเยาวชน	3.81	.75	มาก
- โรงพยาบาลมีความพร้อมในด้านจำนวนและศักยภาพของเจ้าหน้าที่ในการจัดบริการสุขภาพแก่วัยรุ่นและเยาวชน	3.51	.78	มาก
-โรงพยาบาลมีทีมสหสาขาวิชาชีพ ในการให้บริการสุขภาพแก่วัยรุ่นและเยาวชนอย่างมีประสิทธิภาพ	3.84	.79	มาก
- โรงพยาบาลมีการพัฒนาระบบการทำงานแบบสหวิชาชีพและรูปแบบการทำงานแบบภาคีเครือข่าย	3.84	.79	มาก
- เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการให้บริการ มีทัศนคติที่ดี และแนวคิดเชิงบวกต่อการปฏิบัติต่อวัยรุ่นและเยาวชนที่มาใช้บริการ	4.26	.68	มากที่สุด
ภาพรวมของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยความสำเร็จในการจัดบริการสุขภาพที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชนด้านระบบบริการที่มีประสิทธิภาพและเป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน	3.94	.76	มาก

จากตารางที่ 5 ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสำรวจเกี่ยวกับปัจจัยความสำเร็จในการจัดบริการ ตามมาตรฐานบริการสุขภาพที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน (Youth Friendly Health Services: YFHS) ตามองค์ประกอบที่ 4 ระบบบริการที่มีประสิทธิภาพและเป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน เมื่อพิจารณา รายด้านพบว่า ผู้ตอบแบบสำรวจเห็นด้วยในการที่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการให้บริการมีทัศนคติที่ดี และมีแนวคิดเชิงบวกต่อการปฏิบัติต่อวัยรุ่นและเยาวชนที่มารับบริการอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.26$) รองลงมาคือ โรงพยาบาลมีระบบบริการที่สามารถลดขั้นตอนการให้บริการสุขภาพแก่วัยรุ่นและเยาวชน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.19$) และมีการเชื่อมโยงส่งต่อหน่วยบริการอื่นภายในโรงพยาบาลด้วยความสะดวก และลดขั้นตอนการเข้าถึงบริการ มีการรักษาความลับและความเป็นส่วนตัวของผู้รับบริการ ($\bar{X}=4.18$) ตามลำดับ

จากผลของความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสำรวจ เกี่ยวกับปัจจัยความสำเร็จรายองค์ประกอบ ในการจัดบริการตามมาตรฐานบริการสุขภาพที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน ดังแสดงในตารางที่ 2 ถึงตารางที่ 5 พบว่า ค่าคะแนนความคิดเห็นที่เห็นด้วยในระดับสูงสุดของปัจจัยความสำเร็จในองค์ประกอบที่3 ซึ่งมีค่าคะแนนความเห็นด้วยว่าเป็นองค์ประกอบที่เป็นปัจจัยความสำเร็จสูงที่สุดใน 4 องค์ประกอบของ มาตรฐานฯ คือโรงพยาบาลมีบริการวางแผนครอบครัว /การคุมกำเนิด โดยเฉพาะยาฝังคุมกำเนิด สำหรับ วัยรุ่นและเยาวชน ($\bar{X}=4.62$) รองลงมาคือ โรงพยาบาลมีการจัดสถานที่ให้บริการที่มีความเป็นส่วนตัวเข้าถึง ง่าย และให้บริการแก่วัยรุ่นและเยาวชน โดยไม่มีการตีตรา ($\bar{X}=4.16$) สำหรับปัจจัยความสำเร็จ ในองค์ประกอบที่1 การบริหารจัดการ คือ มีระบบและกลไกการจัดเก็บข้อมูลผู้รับบริการวัยรุ่นและเยาวชนที่ เป็นความลับ ที่ผู้รับบริการสามารถไว้วางใจได้ ($\bar{X}=4.27$) รองลงมาคือโรงพยาบาลมีคณะทำงาน/คณะกรรมการ ในการจัดระบบบริการสุขภาพวัยรุ่นและเยาวชน เกิดจากการมีส่วนร่วมของหน่วยบริการและภาคีเครือข่าย ($\bar{X}=4.22$)

นอกจากนี้ค่าคะแนนที่เห็นด้วยในระดับสูงสุดของปัจจัยความสำเร็จขององค์ประกอบที่ 4 ระบบบริการที่มีประสิทธิภาพและเป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน คือ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการให้บริการ มีทัศนคติที่ดี และแนวคิดเชิงบวกต่อการปฏิบัติต่อวัยรุ่นและเยาวชนที่มารับบริการ ($\bar{X}=4.26$) รองลงมาคือ โรงพยาบาลมีระบบบริการที่สามารถลดขั้นตอนการให้บริการสุขภาพแก่วัยรุ่นและเยาวชน ($\bar{X}=4.19$) สำหรับ ปัจจัยความสำเร็จในองค์ประกอบที่2 การเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย และการสร้างความต้องการในการใช้บริการ คือ โรงพยาบาลมีช่องทางให้วัยรุ่นเข้าถึงบริการที่แสดงตัวและไม่แสดงตัว และสามารถเข้าถึงบริการได้อย่าง สะดวกและรวดเร็ว ($\bar{X}=4.09$) รองลงมาคือ โรงพยาบาลมีการจัดบริการสุขภาพเชิงรุกในโรงเรียน/สถานศึกษา ที่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของวัยรุ่นและเยาวชนในโรงเรียน /สถานศึกษา ($\bar{X}=3.91$)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นมีความสำคัญในการพัฒนาการจัดบริการสุขภาพที่เป็นมิตร ของโรงพยาบาล พบว่า ผู้ตอบแบบสำรวจเห็นด้วยอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยประเด็นผู้บริหารมีคะแนน การประเมินสูงที่สุด ($\bar{X}=4.20$) รองลงมาคือ เพื่อนร่วมงาน ($\bar{X}=4.19$) การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย ($\bar{X}=4.18$) การผ่านเกณฑ์อำเภออนามัยการเจริญพันธุ์ ($\bar{X}=4.09$) และการใช้มาตรการผลักดันตาม พระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหากการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. 2559 ($\bar{X}=4.03$) ตามลำดับ ดังแสดงไว้ ในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นที่มีความสำคัญในการพัฒนาการจัดบริการสุขภาพที่เป็นมิตรของโรงพยาบาล

ประเด็น	คะแนนประเมิน		ระดับความคิดเห็น
	Mean	S.D.	
1. นโยบาย	4.12	.70	มาก
2. ผู้บริหาร	4.20	.74	มาก
3. เพื่อนร่วมงาน	4.19	.61	มาก
4. บุคลากรสหวิชาชีพ	4.01	.60	มาก
5. จำนวนผู้รับบริการ	3.59	.82	มาก
6. การจัดบริการ	4.00	.77	มาก
7. งบประมาณ	3.65	.84	มาก
8. วัสดุอุปกรณ์	3.68	.74	มาก
9. การผ่านเกณฑ์อำเภออนามัยการเจริญพันธุ์	4.09	.64	มาก
10. การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย	4.18	.65	มาก
11. การใช้มาตรการผลักดันตามพระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. 2559	4.03	.69	มาก

การนำไปใช้ประโยชน์

เนื่องจากผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นรูปแบบการจัดบริการสุขภาพที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชนควรเป็นรูปแบบที่มีความร่วมมือของเครือข่ายทั้งในหน่วยงาน โรงเรียนและชุมชน และควรกำหนดเป็นนโยบายการบริการสุขภาพวัยรุ่นและเยาวชน มีรูปแบบการดำเนินงานแบบคณะกรรมการ เพื่อส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือกันของทีมสหวิชาชีพ และควรส่งเสริมให้มาตรฐานการจัดบริการสุขภาพที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน (Youth Friendly Health Services : YFHS) เป็นแนวทางการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาบริการสุขภาพในระดับชาติ

ความยุ่งยากในการดำเนินการ/ปัญหา/อุปสรรค (ที่เป็นปัญหายุ่งยากของผู้ดำเนินการ)

การศึกษานี้ ส่วนหนึ่งใช้ข้อมูลทุติยภูมิจากการสรุปบทเรียนการดำเนินงาน เป็นข้อมูลดิบในการวิเคราะห์เนื้อหา ในการติดตามข้อมูลที่มีความไม่ชัดเจนในบางประเด็น ผู้วิจัยต้องสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมจากผู้ให้ข้อมูลจากเบอร์โทรศัพท์ บางครั้งผู้วิจัยพบกับปัญหาคือ ติดต่อผู้ให้ข้อมูลไม่ได้ สำหรับการเก็บข้อมูลสำรวจความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานในโรงพยาบาล ซึ่งเป็นการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ โดยทำหนังสือถึงสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ให้ส่งแบบสำรวจดังกล่าว ให้กับผู้รับผิดชอบคลินิกวัยรุ่นของโรงพยาบาลเป้าหมาย และขอความร่วมมือให้ทางสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดรวบรวมแบบสอบถาม ส่ง

มาที่ผู้วิจัย ในบางแห่งพบปัญหาติดตามแบบสอบถามไม่ได้ ผู้วิจัยใช้วิธีประสานกับผู้รับผิดชอบงานโดยตรง ทำให้เกิดความล่าช้าในการได้รับแบบสอบถามคืน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ควรส่งเสริมให้การจัดการบริการสุขภาพที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชนตามมาตรฐานบริการสุขภาพที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน (Youth Friendly Health Services : YFHS) เป็นนโยบายระดับชาติ เนื่องจากปัญหาอนามัยการเจริญพันธุ์ในวัยรุ่น ยังเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นตลอด นโยบายดังกล่าวจะต้องนำไปสู่การปฏิบัติที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงแรงงาน กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และชุมชนร่วมกันดำเนินงานทั้งเชิงรับและเชิงรุก เพื่อลดปัญหาในวัยรุ่น ซึ่งจะมีผลกระทบต่อประชากรของประเทศ

ภาครัฐควรมีมาตรการช่วยเหลือในเรื่องของจำนวนบุคลากรที่ให้บริการไม่เพียงพอ โดยส่งเสริมให้มีการเพิ่มการผลิตบุคลากรทางสาธารณสุขที่มีคุณภาพ และให้สวัสดิการที่เพียงพอเพื่อเพิ่มแรงจูงใจในการปฏิบัติงานในโรงพยาบาลรัฐบาล

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติงาน

กรมอนามัย ควรเผยแพร่ประชาสัมพันธ์มาตรฐานบริการสุขภาพที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชนให้แก่โรงพยาบาลนอกสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติเพื่อให้เกิดครอบคลุมการให้บริการที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชนตาม พ.ร.บ. ป้องกันและแก้ไขปัญหาคาที่ตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. 2559

ควรสร้างการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในระดับพื้นที่ที่เกี่ยวข้องในเรื่องการส่งเสริมสุขภาพวัยรุ่น ภายใต้กลไกการดำเนินงานของกรมอนามัย ได้แก่ อำเภออนามัยการเจริญพันธุ์ โดยสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการ

ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการสำรวจรูปแบบการจัดการบริการสุขภาพสำหรับวัยรุ่นและเยาวชนในโรงพยาบาลนอกสังกัดกระทรวงสาธารณสุขและโรงพยาบาลเอกชน

กิตติกรรมประกาศ

คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณ นายแพทย์กิตติพงศ์ แซ่เจ็ง นายแพทย์ผู้ทรงคุณวุฒิ (ด้านส่งเสริมสุขภาพ) ที่สนับสนุนการดำเนินงาน แพทย์หญิงสายพิณ คูสมิทธิ และนางจารุวรรณ จงวนิช ที่ปรึกษาสำนักอนามัยการเจริญพันธุ์ ที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะในการออกแบบสอบถาม นางประกายดาว พรหมประพัฒน์ หัวหน้ากลุ่มพัฒนาเครือข่ายอนามัยการเจริญพันธุ์ ที่สนับสนุนข้อมูลทุติยภูมิและข้อเสนอแนะ

ในการดำเนินงานครั้งนี้ รวมทั้งขอขอบคุณเจ้าหน้าที่สาธารณสุขทุกท่านสำหรับการให้ข้อมูลตามแบบสอบถาม ทำให้การดำเนินงานในการทำวิจัยฉบับนี้ให้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

- กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. (2558). *มาตรฐานบริการสุขภาพที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน (ฉบับบูรณาการ) และแบบประเมินตนเอง*. พิมพ์ครั้งที่ 2. นนทบุรี: กระทรวงสาธารณสุข.
- กองทุนประชากรแห่งสหประชาชาติ และโรเจอร์ อิงแฮม. (2560). *รายงานการทบทวนเชิงกลยุทธ์และข้อเสนอแนะต่อการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นภายใต้พระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. 2559 โดยการประยุกต์ใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์และประสบการณ์จากประเทศอังกฤษ*. กรุงเทพฯ: กองทุนประชากรแห่งสหประชาชาติ.
- ประกายดาว พรหมประพัฒน์ และคณะ. (2555). *การศึกษารายงาน “คลินิกวัยรุ่น” ของโรงพยาบาล*. สืบค้นเมื่อ 10 สิงหาคม 2561, จาก <http://rh.anamai.moph.go.th>
- พัชรินทร์ กสิบุตร, ประกายดาว พรหมประพัฒน์ และวรรณิ ร่อนแก้ว. (2557). *การประเมินการจัดบริการสุขภาพสำหรับวัยรุ่นและเยาวชนตามเกณฑ์มาตรฐานบริการสุขภาพที่เป็นมิตร*. นนทบุรี: กระทรวงสาธารณสุข.
- ภุชงค์ ไชยชิน และวิจิตรา วาสีประโคน. (2558). *การพัฒนารูปแบบบริการคลินิกวัยรุ่นห้วยราช โรงพยาบาลห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์*. *วารสารวิชาการสาธารณสุข*, 24(5), 865-875.
- ยุพา พูนขำ. (2552). *YFHS ความก้าวหน้าที่ทำหาย*. สืบค้นเมื่อ 10 สิงหาคม 2561, จาก <http://rh.anamai.moph.go.th>
- รัตนา ดวงแก้ว. (2551). *คู่มือการถอดบทเรียนโครงการพัฒนาชุมชน*. สืบค้นเมื่อ 10 สิงหาคม 2561. จาก <http://banprak-nfe.com/webbord/index.php?topic=643.0>
- ศุภวัลย์ พลายน้อย. (2556). *นวัตกรรมการถอดบทเรียนและสังเคราะห์องค์ความรู้*. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: บริษัท พี.เอ.ลิฟวิ่งจำกัด
- สุกานดา แก้วล้อมบึง. (2552). *ความพึงพอใจของวัยรุ่น ต่อการให้บริการของพยาบาลตามมาตรฐานการบริการสุขภาพที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นในศูนย์อนามัยที่ 7 อุบลราชธานี*. *อุบลราชธานี: กลุ่มอนามัยวัยรุ่นในวัยรุ่น ศูนย์อนามัยที่ 7 อุบลราชธานี*.
- สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. (2561). *พระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. 2559*. สืบค้นเมื่อ 13 เมษายน 2561, จาก <http://teenact.moph.go.th/main.php?filename=page1>
- สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. (2561). *สถานการณ์อนามัยการเจริญพันธุ์ในวัยรุ่นและเยาวชน*. สืบค้นเมื่อ 17 กันยายน 2561. จาก <http://rh.anamai.moph.go.th/main.php?filename=index>

อรชา ทองลาว.(2557). การถอดบทเรียนผลการดำเนินงานโครงการ ๙ บวรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
วิทยาเขตกำแพงแสน.วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศิลปากร.

Carai, S., Bivol, S. & Chandra-Mouli, V. (2015). Assessing youth-friendly-health-services and
supporting planning in the Republic of Moldova. *Reproductive Health*, 12, 98.

Creswell, J. W. & Plano Clark, V. L. (2007). *Designing and conducting mixed methods
research*. Thousand Oaks, CA: Sage.

Creswell, J. W. & Plano Clark, V. L. (2011). *Designing and conducting mixed methods
research*. 2nd ed. Thousand Oaks, CA: Sage.

Huaynoca, S., Svanemyr, J., Chandra-Mouli, V. C. & Moreno Lopez, D. J. (2015). Documenting
good practices: Scaling up the youth friendly health service model in Colombia.
Reproductive Health, 12, 90.

Kozhukhovskaya, T., Bloem, P. & Vartanova, K. (2004). Assessing youth-friendly health
services in the Russian Federation. In *The European magazine for sexual and
reproductive health*. Edited by Lazdane, G. & Lazarus, J. V. (Eds.), pp. 8-11.
Copenhagen, Denmark: Reproductive Health and Research Programme, WHO Regional
Office for Europe.

World Health Organization. (2002). *Adolescent friendly health service: an agenda for change*.
Geneva : World Health Organization.

World Health Organization.(2004). *Adolescent-friendly health services in the South-East Asia
Region*. Report of a regional consultation, 9 - 14 February 2004, Bali, Indonesia. New
Delhi: World Health Organization, Regional Office for South-East Asia. (PK)